

**ХРИСТО СМИРНЕНСКИ
СТАМБОЛИЙСКИ СЕ
ЗАВРЪЩА
ПОЗОРИЩНА ИГРА**

chitanka.info

СТАМБОЛИЙСКИ СЕ ЗАВРЪЩА [0]

ДЕЙСТВУВАЩИ ЛИЦА:

Стамболийски

Хор на министрите

Свита от безгръбначни

Една погребална колесница

Две секретарки

Пълният състав на столичното градоначалство

Всички агенти на обществената безопасност

Петдесет и двама селски тузове

Мъже, жени, деца, часовникът на халите и Червеният дявол

КАРТИНА I

Гарата. Влакът и Стамболийски пухтят. Свитата си оправя фраковете. Президентът спира пред почетната рота.

СТАМБОЛИЙСКИ:

Виж, каква юначна чета!

Червендалести момчета!

И румънският народ юнак е!

Ама с тез аз бивам Таке^[1].

Лойд Джордж много ги хареса:

„Що не взимаш, кай, Одеса?“

(Поздравлява войниците): *Здравейте, юнаци!*

Поздравлявам ви с празника!

ВОЙНИЦИТЕ:

Покорно благодарим, господин... господин м-ре!

СТАМБОЛИЙСКИ (към безгръбначните):

Господа, почтени и отбрани,

бият ли черковните камбани?

ХОР ОТ БЕЗГРЪБНАЧНИ:

Не са започнали да бият още.

ЧЕРВЕНИЯТ ДЯВОЛ:

Ще забият и за погребенъе време до-ще!

ХОР ОТ БЕЗГРЪБНАЧНИ:

Господине президенте,

без лъжа и комплименти,

вий сте най-голям мъдрец,

но забравихме венец.

*Извинете
и простете!*

ЧЕРВЕНИЯТ ДЯВОЛ:
*Какъв венец ще му положи аз
на него и на неговата власт!*

ЕДИН ОТ БЕЗГРЪБНАЧНИТЕ (към колегите си):
*Дявол да го вземе, господо,
сецям нещо твърдо у гърба —
леле, ако ми стои гръбнака!
Президентът реч от мене чака.*

ВТОРИ БЕЗГРЪБНАЧЕН:
*Що ме карат да се смея?
Нали ги оставихме в музея!*

ЕДИН ОТ МИНИСТРИТЕ (към президента):
*Народът тръпне във екстаз
и чака вас.*

СТАМБОЛИЙСКИ
*Да почакат два-три часа тези хора!
Аз съм чакал три години у затвора^[2]!*

ХИМН НА БЕЗГРЪБНАЧНИТЕ:
*Военни, цивилни
с погледи умилни
срещат ви днес!
Вий сте на земята,
даже на хазната
благодат и чест.*

ПЕТДЕСЕТ И ДВА СЕЛСКИ ТУЗА:
*Няма нийде други
с толкова заслуги,
воля, ум и мощ!*

*Той ще ни изпрати
всинца дипломати
още тази нощ.*

СТАМБОЛИЙСКИ

*Аз казвам стига веч
аз ще държа вам реч:
(Оправя си връзката.) Аз! (Обръща се надясно.)
Аз (прави кръгом и гледа наляво). Аз!*

ЕДИН ОТ БЕЗГРЪБНАЧНИТЕ:

*Това е реч велика!
Оратор туй се вика!*

ВТОР ОТ БЕЗГРЪБНАЧНИТЕ:

*Какви слова и мъдрост странна!
Мен от наслада зле ми стана!*

(Всички ръкопляскат.)

КАРТИНА II

„Мария Луиза“. Народен шпалир. В средата бяга едно подплашено псе. Един конен стражар го гони с камшик. Кучето бяга към халите. Откъм халите се чува: „Иде! Иде! Де го бе! Ето къде тича пред конния стражар.“

ЕДНО ПЕРО ОТ ШАПКАТА НА ОМАРЧЕВСКИ^[3] КЪМ ДРУГО ПЕРО:

*Ще трябва да буйни акламации:
турете живи декорации.*

Второто перо литва към джамията и води дълга редица прогимназисти и учащи се в основните училища.

ПЪРВОТО ПЕРО:

*Така! Наред! От две страни!
Вниманъето им обърни,
щом мине автомобилът край тях,
да няма смях!
Да викат всичките ура!
Нали разбра?*

ВТОРОТО ПЕРО:

Да!

ЕДНА БАБИЧКА:

*Исус кога влезнал в Йерусалим,
навсяде било цветя и килим,
а той бил яхнал на магаре!*

ДРУГА БАБИЧКА:

*Защо му е магаре на нашия Христос,
когато се е яхнал върху народа прост.*

ЧАСОВНИКЪТ ОТ ХАЛИТЕ:

*Дан, дан, дан —
иде мъж богоизбран!*

ЕДИН ОТ ЗРИТЕЛИТЕ:

*Гледай, гледай ти! Часовникът върви
и даже нещо странно той мълви,
а никога в нормално време той не бие!^[4]*

ДРУГ ОТ ЗРИТЕЛИТЕ:

*Да, ненормални работи ще видим ние!
(Кръсти се.)*

I СТРАЖАР:

А ти мастика ти или коняк?

II СТРАЖАР:

*Мастика пак, а за коняк,
ей богу, имах аз голям мерак!*

I СТРАЖАР:

Брей! Процеса! Иде!

II СТРАЖАР:

Да, началото се види!

Откъм „Шарен мост“^[5] се задава процесията. Авангард от конни стражари. След тях два кордона пеши полицаи, подир кордоните кордон детективи. Подир кордоните на детективите кордон от пристави, а след него 52 туза със зелени знамена и средата на Исус.

ХОР НА ТУЗОВЕТЕ:

*Пейте, земледелци,
ние сме на власт —
всички са под нас!*

СТАМБОЛИЙСКИ
А пък аз над вас!

М-р ОМАРЧЕВСКИ (маха шапката):
*Многохиядно ура!
Ураа!*

Зрителите се смеят.

ОМАРЧЕВСКИ: *Бе викайте ура!*

СТАМБОЛИЙСКИ
*И таз добра!
Нима тук всичките са онемели?*

ЕДИН БЕЗГРЪБНАЧЕН:
Съвсем не, от възторг са окаменели!

**СТАМБОЛИЙСКИ (пее парчета от „Жрицата на
огъня“^[6]):**

*Аз съм Раджа,
балкански дипломат премъдър!*

ДВЕТЕ СЕКРЕТАРКИ:
*Ние уж сме секретарки,
а за нас пък няма арки!*

Шествието тръгва към двореца. Един пристав припка и разпорежда: „Барем стражарите да викат ура! Цивилните стражари!“

ОПЕРАТОРЪТ НА „МОДЕРНИЯ ТЕАТЪР“^[7]:
*Пратили ме да правя сал масраф!
Къде от туй по-хубав кинематограф?*

Една погребална процесия се задава по бул. „Дондуков“ и пресича пътя на Стамболийски.

СТАМБОЛИЙСКИ
*Нима и мъртвите се сецат
за мен, та ме посрещат?*

ЧЕРВЕНИЯТ ДЯВОЛ:
*Туй е твърде важно, Александре!
Тържественый ти път
пресича смърт!*

---

[0] Публикация: Червен смях. Седмично илюстрирано литературно-хумористично списание. София, г. II, бр. 3 от 20 януари 1921 г., с подпис: *Хр. Смирненски*.

Печата се със следната поправка:

Картина II: „Едно перо от шапката на Омарчевски към друго перо:“ вместо „Едно перо от опашката на Омарчевски към друго перо:“

Написано по повод тържественото посрещане на Стамболийски в София на 15 януари 1921 г. след стодневната му обиколка из чужбина. ↑

[1] *Таке* — Йонеску, Таке (1858–1922) — румънски политически деец. От 1920 до 1922 г. министър на външните работи на Румъния. ↑

[2] *Аз съм чакал три години у затвора* — като народен представител Ал. Стамболийски води енергична борба срещу монархизма и намесата на България в Първата световна война. При срещата на опозиционните водачи с Фердинанд на 4 септември 1915 г. Стамболийски открито предупреждава монарха, че ще отговаря за въвлечането на България във войната. Заради тази му смелост е осъден

на доживотен затвор. По време на Войнишкото въстание 1918 г. е освободен. ↑

[3] *Омарчевски, Стоян* (1885-1942) — виден деец на БЗНС; неколkokратно избран за народен представител; министър на народната просвета в правителството на Ал. Стамболийски (1920-1923). ↑

[4] *Часовникът върви, а никога в нормално време той не бие!* — Часовникът на столичните хали е вървял много нередовно и често спирал. ↑

[5] *„Шарен мост“* — старото название на днешния *„Лъвов мост“*. ↑

[6] *„Жрицата на огъня“* — оперета от руския композитор В. П. Валентинов (1871-1929) — представяна у нас в театър *„Ренесанс“*. ↑

[7] *Модерния театър* — един от известните по това време столични театри на мястото на днешното кино *„Цанко Церковски“*. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.